

Sikkerhet og beredskap

Mål

Regjeringen vil at norsk jernbanesektor i fremtiden skal ivareta hensynet til sikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap minst like godt som i dag.

Premisser

Regjeringen prioriterer høyt å ivareta sikkerheten, og arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i norsk jernbane også i en reformert sektor. Arbeidet med å forebygge uønskede hendelser, både villede (terror, sabotasje) og ikke-villede (ulykker), samt redusere konsekvensene av disse dersom de oppstår, vil videreføres i reformarbeidet. Jernbaneverket og selskapene som trafikkerer jernbanenettet har et selvstendig ansvar for å ivareta sikkerheten og beredskapen innen eget ansvarsområde. Departementet stiller krav til, og legger føringer for, etatenes og selskapenes arbeid gjennom lover og forskrifter, Meld. St. 26 (2012–2013) Nasjonal transportplan, Strategi for samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren, budsjettproposisjonen, tildelings- og oppdragsbrev, instruksjoner og andre styrende dokumenter. Den 1. juli 2015 vil den nye sikringsforskriften tre i kraft, jf. Prop. 107 L (2014–2015). Dette vil fortsatt være rammene aktørene vil måtte arbeide innenfor også etter jernbanereformen.

Det er viktig å ha gode rutiner for varsling og informering av jernbaneaktørene ved en terrortrussel, samt for iverksetting av tiltak for å redusere sannsynlighet for og konsekvensene av et angrep. Regjeringen vil i forbindelse med reformarbeidet arbeide for at ovennevnte ivaretas på en god og hensiktsmessig måte.

Håndtering av terrortrusler mot jernbanen er imidlertid utfordrende fordi det involverer flere forvaltningsområder (samferdsel og politi) og -nivåer (statlig, regionalt og kommunalt), samt offentlige og private aktører.

Jernbanen er også en del av totalforsvaret, og alle samferdselsgrenene skal kunne yte sivil støtte til Forsvaret i sikkerhetspolitisk krise og krig. Det er viktig for regjeringen å sikre at eventuelt behov Forsvaret måtte ha for jernbanetransport kan ivaretas uavhengig av hvordan jernbanesektoren organiseres i fremtiden.

Andre hensyn

Rutiner og systemer for å ivareta sikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap må fungere før, under og etter gjennomføringen av reformen. Det må legges en plan for hvor ansvaret for de ulike delene av systemet vil være plassert i disse fasene, og denne planen må være omforent og forstått av alle berørte aktører.

Det må finnes eller bygges opp tilstrekkelig kompetanse og kapasitet der ansvar for oppgaver innen sikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap legges i ny organisering.

Det må sikres systemer som ivaretar sikker kommunikasjon i krise i ny organisering.

Det må utarbeides rutiner, planer og øves på samfunnssikkerhet og beredskap i ny organisering.

Organiseringen av samfunnssikkerhet og beredskap må tilpasses innføring av konkurranse om persontogtrafikk. Samfunnssikkerhet og beredskap må organiseres på en måte som sikrer like rammevilkår for togselskapene og slik at høye barrierer for nye togselskaper forhindres.

Oppdragsbeskrivelse

NSB bes gi en beskrivelse av selskapets rolle og funksjoner knyttet til sikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap (herunder beredskap ved større hendelser) i jernbanesektoren i dag – og hvilke av disse rollene/funksjonene som i en reformert sektor bør ligge til trafikkselskapet NSB og hva som bør tilligge andre aktører.

I leveransen ber vi om at det skilles tydelig mellom fakta og vurderinger.

UTKAST

Kontraktsforhold - NSB

Mål

Jernbanereformen skal gi tydelig ansvarsfordeling og hensiktsmessig organisering av jernbanesektoren.

Premisser

Gjennomføring av reformen betyr betydelige organisatoriske endringer. NSB har betydelige formelle forpliktelser til andre aktører (og til dels også internt i NSB-konsernet). Reformen må gjennomføres slik at nødvendige endringer i eksterne avtaleforhold foretas på en hensiktsmessig og forutsigbar måte for eksterne aktører, i samsvar med gjeldende lov- og regelverk og i tråd med det som er avtalt i det enkelte avtaleforhold.

Oppdrag

Vi ber NSB utarbeide en overordnet beskrivelse av de forpliktelser og avtaler som vil påvirkes av reformen. Vi ber om at oversikten skiller mellom forpliktelser/avtaler av ulik art, beskriver omfang og type forpliktelse/avtale, beskriver hvilke utfordringer som eventuelt er knyttet til den enkelte kategori avtaler/forpliktelser og skisserer aktuelle tiltak for å håndtere utfordringen. Det er ikke nødvendig med en detaljert oversikt over det enkelte avtaleforhold.

Vi ber om at forpliktelser/avtaler mellom de juridiske enhetene i NSB-konsernet og som berøres av reformen også omfattes av oversikten.